

$$\begin{array}{l} x+y+z=30 \\ x+2y+3z=18 \\ 4x+2z=2 \\ 2x+3y=14 \end{array} \quad \left| \begin{array}{l} \text{Apples} + \text{Bananas} + \text{Oranges} = 30 \\ \text{Apples} + \text{Bananas} + \text{Oranges} = 18 \\ 4 \cdot \text{Apples} + 2 \cdot \text{Oranges} = 2 \\ \text{Apples} + \text{Bananas} + \text{Oranges} = 14 \end{array} \right.$$

$$y = x^2 - 3$$

$$x^2 - 3$$

$$x = \pm \sqrt{3}$$

Ekvationsystem

Ett ekvationsystem består av en eller flera ekvationer, som skall lösas samtidigt.

Att ha löst ett ekvationsystem innebär att man tagit reda på värdena för varje variabel som finns i det systemet, på ett sådant sätt att alla ekvationer lösas samtidigt av de

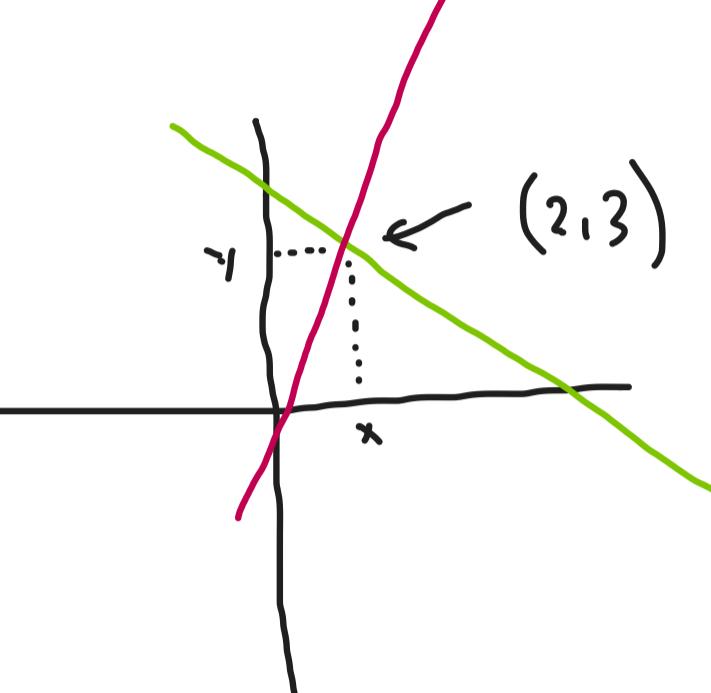
Exempel

$$\begin{array}{l} x+y=5 \\ 2x-y=1 \end{array}$$

Vår uppgift här är att hitta värden på x och y som uppfyller BÅDA raderna samtidigt.

Vi ser exempelvis att $x=4$ och $y=1$ uppfyller första raden, men inte andra. Söldes är detta $(1,4)$ INTE en lösning till ekvationsystemet ty den inte uppfyller systemets alla rader samtidigt.

$$\begin{array}{l} x+y=5 \rightarrow y = -x+5 \\ 2x-y=1 \rightarrow y = 2x-1 \end{array}$$

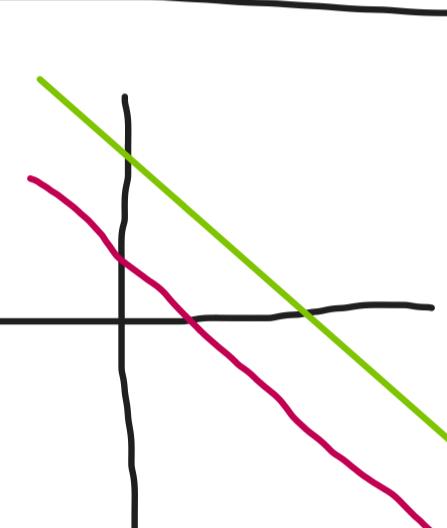

Lösning

$$\begin{array}{l} x+y=5 \\ 2x-y=1 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 5-y \\ 2x-y=1 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 5-y \\ 2(5-y)-y=1 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 5-y \\ 10-2y-y=1 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 5-y \\ 10-3y=1 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 5-y \\ -3y=-9 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 5-y \\ y=3 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 5-3 \\ y=3 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x=2 \\ y=3 \end{array}$$

Engelgående lösning!

$$\begin{array}{l} x+y=5 \\ x+y=3 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} y = -x+5 \\ y = -x+3 \end{array}$$

Lösning

$$\begin{array}{l} x+y=5 \\ x+y=3 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 5-y \\ x = 3-y \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} 5-y = 3-y \\ 5 = 3 \end{array}$$

Contradiction!
Inga lösningar existerar

När vi får en motsägelse på detta sätt innebär det att ekvationsystemet saknar lösningar.

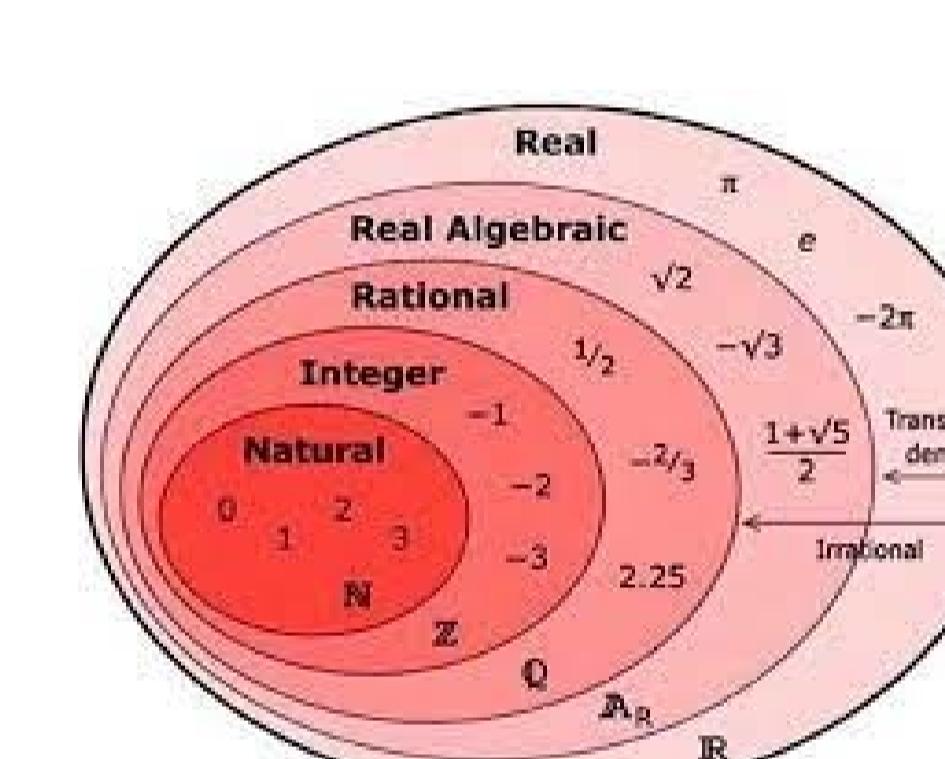
Dvs. det går inte att hitta värden på variablene som løser samtliga rader samtidigt.

$$\begin{array}{l} 2x+y=10 \\ 4x+2y=20 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} y = -2x+10 \\ 2y = -4x+20 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} y = -2x+10 \\ y = -2x+10 \end{array}$$

Lösning

$$\begin{array}{l} 2x+y=10 \\ 4x+2y=20 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} y = 10-2x \\ 2y = -4x+20 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} y = 10-2x \\ y = 10-2x \end{array}$$

Här är t en parameter, det kan vara vilket reellt tal som helst.

För att bespara oss oöändligt med huvudvärk ska vi nu titta på mer effektiva sätt att lösa ekvationsystem på, än substitutionsmetoden ovan.

$$\begin{array}{l} x+2y=5 \\ 2x-y=1 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} \ell_1 = \ell_1 - 2\ell_2 \\ -3y = -9 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} \ell_1 = \frac{\ell_1}{-3} \\ y = 3 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} \ell_1 = \ell_1 - \ell_2 \\ x = 2 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 2 \\ y = 3 \end{array}$$

Ovan metod kallas för radelimineringssmetoden.

Vi kan göra den ännu effektivare, genom att introducera en ny notation!

$$\begin{array}{l} x+y=5 \\ 2x-y=1 \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{cc|c} 1 & 1 & 5 \\ 2 & -1 & 1 \end{array} \right] \rightarrow \begin{array}{l} \ell_2 = \ell_2 - 2\ell_1 \\ \ell_2 = \frac{\ell_2}{3} \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{cc|c} 1 & 1 & 5 \\ 0 & -3 & -9 \end{array} \right] \rightarrow \begin{array}{l} \ell_2 = \frac{\ell_2}{-3} \\ y = 3 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} \ell_1 = \ell_1 - \ell_2 \\ x = 2 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} x = 2 \\ y = 3 \end{array}$$

Engelgående lösning

$$\begin{array}{l} x+y=5 \\ x+y=3 \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{cc|c} 1 & 1 & 5 \\ 1 & 1 & 3 \end{array} \right] \rightarrow \begin{array}{l} \ell_2 = \ell_2 - \ell_1 \\ \ell_2 = \frac{\ell_2}{-2} \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{cc|c} 1 & 1 & 5 \\ 0 & 0 & -2 \end{array} \right]$$

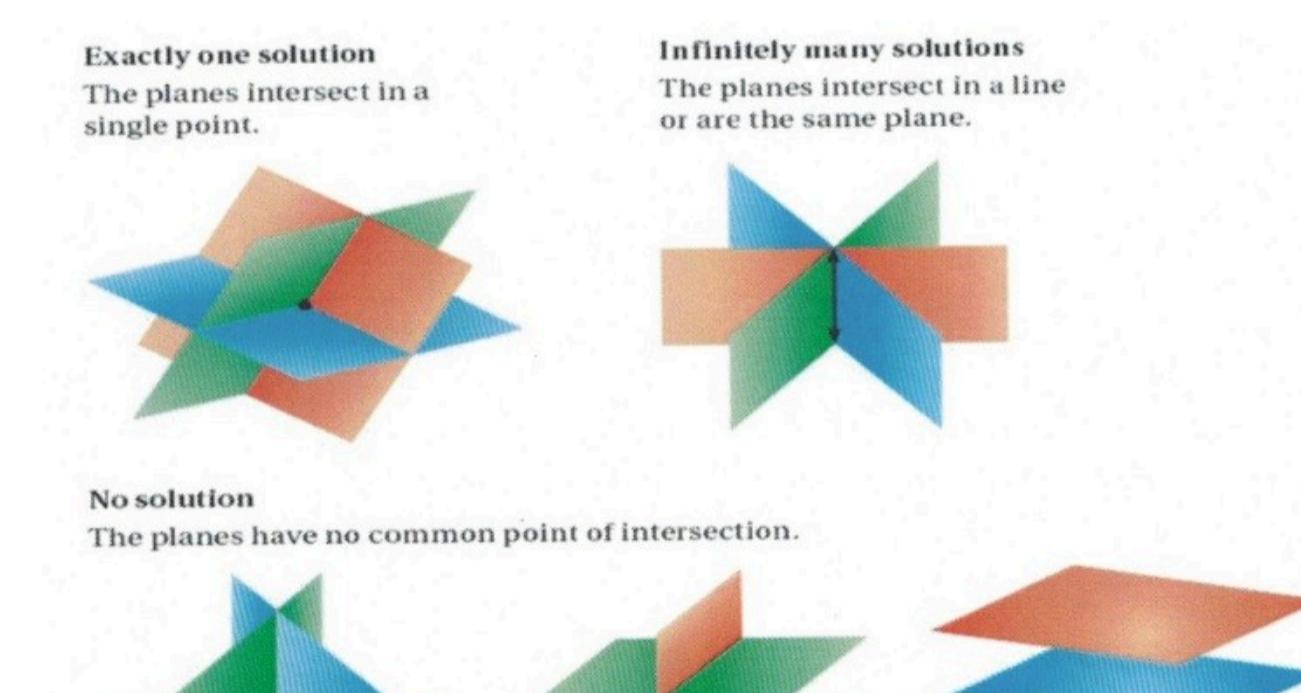
Contradiction!
Inga lösningar

$$\begin{array}{l} 2x+y=10 \\ 4x+2y=20 \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{cc|c} 2 & 1 & 10 \\ 4 & 2 & 20 \end{array} \right] \rightarrow \begin{array}{l} \ell_2 = \ell_2 - 2\ell_1 \\ \ell_2 = \ell_2 \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{cc|c} 2 & 1 & 10 \\ 0 & 0 & 0 \end{array} \right]$$

Vändligt med lösningar!

Ekvationsystem i rummet (tre variabler, 3D)

$$\begin{array}{l} x - 2y + 3z = 9 \\ -x + 3y - z = -6 \\ 2x - 5y + 5z = 17 \end{array}$$

Exactly one solution
The planes intersect in a single point.
No solution
The planes have no common point of intersection.

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & -2 & 3 & 9 \\ -1 & 3 & -1 & -6 \\ 2 & -5 & 5 & 17 \end{array} \right] \rightarrow \begin{array}{l} \ell_2 = \ell_2 + 2\ell_1 \\ \ell_3 = \ell_3 + 2\ell_1 \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & -2 & 3 & 9 \\ 0 & 1 & 1 & -12 \\ 0 & -1 & 3 & 17 \end{array} \right] \rightarrow \begin{array}{l} \ell_3 = \ell_3 + \ell_2 \\ \ell_2 = \ell_2 \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & -2 & 3 & 9 \\ 0 & 1 & 2 & -12 \\ 0 & 0 & 1 & 2 \end{array} \right] \rightarrow \begin{array}{l} \ell_1 = \ell_1 + 2\ell_2 \\ \ell_1 = \ell_1 - 3\ell_3 \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & -2 & 0 & 15 \\ 0 & 1 & 0 & -12 \\ 0 & 0 & 1 & 2 \end{array} \right] \rightarrow \begin{array}{l} \ell_1 = \ell_1 + 2\ell_2 \\ \ell_1 = \ell_1 + 2\ell_3 \end{array} \rightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & -10 \\ 0 & 0 & 1 & 2 \end{array} \right]$$

$$\rightarrow \begin{array}{l} x = 1 \\ y = -1 \\ z = 2 \end{array}$$

Engelgående lösning